

ЕКОНОМІЧНА СКЛАДОВА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УРБАНІЗОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ

Стаднік В.Ю., Тихомирова Т.С.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Місто – це складна система, яка складається з трьох основних підсистем: економічної, соціальної і екологічної. Саме завдяки гармонійному функціонуванню цих складових і досягається сталий розвиток. При цьому важливу роль відіграє розвиток екологічної складової, або урбоекосистеми міста – видозміненої під впливом діяльності людини природної екосистеми міської території. Саме стан урбоекосистеми відображає екологічну безпеку міста. Незважаючи на те, що питання екологічної безпеки є предметом уваги багатьох вчених і практиків, питання про сутність екологічної безпеки як економічної категорії залишається недостатньо вивченим.

Метою екологічної безпеки в економічній системі є не тільки взаємодія суспільства, природи і людини, а й відносини людей у сфері безпеки природно-ресурсного потенціалу. Таким чином, екологічну безпеку можна визначити, як систему відносин з приводу дотримання соціально-економічних інтересів природокористувачів за умов мінімізації антропогенного впливу на навколишнє середовище та збереження природних ресурсів, що забезпечують як стійкий економічне зростання на основі ефективності їх використання, так і підвищення якості життя населення. Очевидно, що екологічна ситуація впливає не тільки на стан здоров'я людини, але і на стан економіки, промисловості. Нині людина змушена будувати свою економічну діяльність так, щоб вона здійснювалася в рамках екологічної безпеки. Будь-яка зміна стану навколишнього середовища впливає на економіку, змушуючи її підстроюватися під реалії.

Що ж стосується техногенних катастроф або екологічних лих, то в таких випадках економіці держави може бути заподіяно вельми значної шкоди. Екологічна безпека стосується промисловості, сільського та комунального господарства, сфери послуг, галузі міжнародних відносин.

Говорячи про взаємозв'язок екології та економіки, слід згадати про збиток. Під економічним збитком від забруднення навколишнього середовища розуміються фактичні та можливі збитки народного господарства, пов'язані із забрудненням навколишнього середовища, включаючи прямі і непрямі впливи, а також додаткові витрати на ліквідацію негативних наслідків забруднення.

Питання оцінки економічних збитків від екологічних порушень розглядалися такими вченими-економістами як К.Г. Гофман, Т.С. Хачатуров, А.А. Гусєв, Е.В. Рюміна та ін.

При здійсненні реформ екологічна складова повинна бути в центрі економічної політики держави. Свобода прийняття рішень учасниками економічного процесу повинна обмежуватися вимогами екологічної безпеки. Розвиватися може лише те виробництво, яке не виснажує природні ресурси, не погіршує умови життя нинішнього і майбутніх поколінь громадян країни.